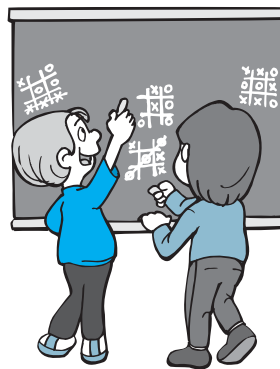

Dodatna nastava i natjecanja u osnovnoj školi

Jesmo li zadovoljni dodatnom nastavom i natjecanjima iz matematike u osnovnoj školi?

Antonija Horvatek, Graberje Ivaničko

Dodatnu nastavu obično žele pohađati bolji učenici koji vole matematiku. I učitelji i učenici očekuju da će im ti satovi biti najugodniji i najzanimljiviji jer:

1. na dodatnoj nastavi su učenici koji tu dobrovoljno žele biti;
2. broj učenika je manji nego na redovnoj nastavi, pa je atmosfera opuštenija, a komunikacija otvorenija;
3. program dodatne nastave nije strogo propisan pa učitelj može nastavu prilagoditi onome što učenike više zanima.

U čemu je onda problem?

Podrazumijeva se da se učenici kroz dodatnu nastavu pripremaju za natjecanje. U vezi s tim najveći problem je u izgledu natjecanja, odnosno u izboru zadataka. Istina, zadaci imaju veze s gradivom koje obrađujemo na redovnoj nastavi, ali:

1. težina tih zadataka već na općinskim natjecanjima drastično odskače od težine naj-

složenijih zadataka koje rješavamo na redovnoj nastavi. Taj skok ne mogu učenici sami prijeći, pa veliku većinu takvih (ili sličnih) zadataka moramo zajedno provježbati;

2. previše je različitih tipova (tih težih) zadataka, što je nemoguće stići provježbati do natjecanja. Stoga učitelji moraju:

- ili na učenike izvršiti veći pritisak (povećanjem tjednog broja sati dodatne nastave i/ili zadavanjem više zadataka za zadaću);
- ili smireno održati predviđen broj sati dodatne nastave (1 sat tjedno), pa relativno nepripremljeni doći s učenicima na natjecanje;

3. većina zadataka kakvi se pojavljuju na natjecanjima nezanimljivi su većem broju učenika koji se inače vole baviti matematikom. Obično se u 5. razredu više učenika prijavi za dodatnu nastavu, ali zbog izbora zadataka i problema navedenih pod 2, ve-

ći dio njih izgubi zanimanje, pa na dodatnoj nastavi ostaje (pre)mali broj učenika koji se tijekom idućih godina još smanji.

Problem je još veći ako u nekoj školi ne postoji mogućnost održavanja dodatne nastave, a ima dobrih učenika koji bi željeli ići na natjecanje.

Moraju li natjecanja biti baš ovakva kakva su danas? Ne bismo li neke tipove zadataka koji se sad pojavljuju mogli izbaciti, a umjesto njih ubaciti jednostavnije i zanimljivije (bar na općinskim natjecanjima)? Npr. zadaci bi mogli biti podijeljeni u tri grupe:

1. grupa — računski i tekstualni zadaci poput onih koje radimo na redovnoj nastavi;

2. grupa — logički i drugi zanimljivi zadaci, poput onih sa natjecanja “Klokan bez granica” — *takve učenici najviše vole*. Kad bi se takvi zadaci pojavljivali na natjecanjima, onda bi se “isplatilo” rješavati ih i na dodatnoj nastavi, čime bi se uvelike podigla zainteresiranost i zadovoljstvo učenika koji je pohađaju. S druge strane, takvi zadaci uvelike pridonose razvoju logičkog razmišljanja i zaključivanja, a nisu usko vezani uz gradivo koje se radi samo u školi, te nam omogućuju da se istovremeno igramo i razvijamo sposobnosti.

3. grupa — zadaci poput ovih koji se sad pojavljuju na natjecanju (ali treba suziti

izbor takvih zadataka, bar na općinskim natjecanjima).

Svrha zadataka 3. grupe bila bi otkriti **izrazito** talentirane mlade matematičare.

Svrha zadataka 1. i 2. grupe bila bi zadržati interes i volju za daljnjim bavljenjem matematikom (i natjecanjima) kod svih ostalih (dobrih) matematičara. Zahvaljujući tim zadacima **dobri** matematičari (koji *nisu izrazito* talentirani, ali vole matematiku i trude se) imali bi priliku na natjecanjima skupiti “pristojan” broj bodova i time uvjeriti sebe i ostale da zaista spadaju među bolje.

Prečesto se od roditelja čuje: “Dijete mi je među najboljim matematičarima u razredu, a plaćuć’ je došlo s natjecanja.”

O istom problemu govori i ironična izjava koja se nerijetko čuje od učitelja: “Svrha današnjih natjecanja jest da našim najboljim učenicima dokažemo da su glupi.” U prilog tome govore rang liste s općinskih (a i ostalih) natjecanja. Imajmo na umu da su i učenici sa zadnjih mjesta na natjecanjima također među najboljima u razredu/školi, a uz to su se još i pripremali za natjecanje.

Mislim da bismo u vezi s tim hitno nešto trebali promijeniti.

Učinimo matematiku privlačnom i onima koji nisu matematičari, a matematičarima još privlačnijom!

“Bilježnica na kockice”

iz učionice u Osnovnoj školi Šimuna Kožičića Benje u Zadru